

A Východiska predikce

Prameny tabulek a grafů: ČNB, ČSÚ, ECB, Eurostat, MF ČR, MMF, OECD, The Economist, vlastní výpočty

A.1 Vnější prostředí

Podobně jako u minulé predikce je výhled světové ekonomiky různorodý. V USA pokračuje mírné oživení a opatření vlády zde napomohla dočasně zažehnat hrozbu silné fiskální restriktce. Na akciových trzích panuje spíše optimismus. Hospodářské oživení v EU se stále nedostavuje, a EU tak zůstává nejméně dynamickým regionem. Japonská ekonomika sice opět upadla do recese, díky fiskálnímu stimulu vlády se však očekává růst. Pozitivně ke globálnímu růstu přispívají velké rozvíjející se ekonomiky, které ale čelí slabé externí poptávce. V případě Číny bude udržení vysokého tempa růstu záviset na úspěšném přeorientování se na domácí spotřebu.

USA

Americká ekonomika ve 4. čtvrtletí 2012 mezičtvrtletně stagnovala (*proti růstu o 0,5 %*), k čemuž negativně přispělo snížení stavu zásob a pokles vládní spotřeby, především výdajů na obranu. Za celý rok 2012 se pak HDP zvýšil o 2,2 % (*v souladu s predikcí*). Růst byl v průběhu roku tažen zejména spotřebou domácností, částečně pak i zahraničními investicemi.

Příznivá situace nadále vládne na akciových trzích. Index Dow Jones se vyšplhal nad hranici 14 000 bodů, a pohybuje se tak na rekordních úrovních roku 2007. Spotřebitelská důvěra v únoru rostla, obavy z fiskální krize dočasně vyprchaly. Výrazný růst cen zaznamenává realitní trh. Pokračuje příznivý vývoj v energetickém sektoru, od něhož se očekává snížení energetických nákladů a vytvoření pracovních míst. Nezaměstnanost v únoru klesla o 0,2 p.b. na 7,7 %, což bylo nejméně za poslední čtyři roky. Zároveň úřady registrují značný růst nových pracovních míst, zejména ve stavebnictví. Ekonomiku stále podporuje vysoce akomodativní měnová politika Fedu, který ponechává sazby beze změny „na nule“ již celé 3 roky. Fed využívá svého duálního mandátu a svázal úrokové sazby s mírou nezaměstnanosti. Příznivý vývoj v posledních měsících ale vede ke spekulacím o ukončení třetí vlny kvantitativního uvolňování ještě v letošním roce.

Ekonomický růst v USA se zdá být udržitelný. Pro rok 2013 ponecháváme odhad růstu na 2,1 %. Domníváme se přitom, že růst bude v druhé polovině roku zrychlovat. Příznivý vývoj na finančních trzích spolu s obratem situace na trhu s nemovitostmi vedly ke zlepšení finanční situace domácností a očekává se, že tyto faktory přispějí k upevnění spotřeby v průběhu

roku. Pro rok 2014 nadále předpokládáme 3% růst HDP. Očekáváme přitom, že problém střednědobé fiskální konsolidace bude úspěšně vyřešen.

EU

HDP eurozóny se ve 4. čtvrtletí 2012 mezičtvrtletně snížil o výrazných 0,6 % (*proti 0,1 %*), což v meziročním srovnání představovalo pokles o 0,9 % (*proti 0,4 %*). Na mezičtvrtletní bázi se přitom jednalo již o páté snížení ekonomického výkonu v řadě. Ačkoliv je situace v jednotlivých zemích EA12 různá, lze za hlavní příčinu pokračující recese označit pokles spotřeby domácností. Jedná se zřejmě o důsledek míry fiskální konsolidace uplatňované od roku 2010. Ve srovnání s předkrizovým obdobím také silně narostl sklon k úsporám.

Německo zaznamenalo v posledním čtvrtletí minulého roku výrazný mezičtvrtletní pokles o 0,6 % (*proti 0,1 %*), především kvůli propadu exportu. Přebytek na běžném účtu platební bilance za celý rok 2012 přesto překonal hranici 6 % HDP, pro letošní rok se navíc díky vysoké konkurenceschopnosti očekává jeho další růst.

HDP **Francie** se ve 4. čtvrtletí 2012 mezičtvrtletně snížil o 0,3 % (*proti stagnaci*). Přes dynamický vývoj exportu však ekonomika v roce 2012 stagnovala (*proti růstu o 0,1 %*). Panuje nízká spotřebitelská důvěra a rostoucí nezaměstnanost je překážkou oživení spotřeby.

V recesi nadále setrvávají **Itálie** (od 3. čtvrtletí 2011) a **Španělsko** (od 4. čtvrtletí 2011), tedy 3. a 4. největší ekonomika eurozóny. Ve 4. čtvrtletí 2012 zaznamenala mezičtvrtletní pokles také **britská ekonomika**, jejíž HDP se snížil o 0,3 % (*proti růstu o 0,3 %*). Stupňují se tak obavy z recese s trojitým dnem. Z 27 států EU jich ve 4. čtvrtletí 2012 pokleslo 18, z větších zemí rostlo pouze Polsko.

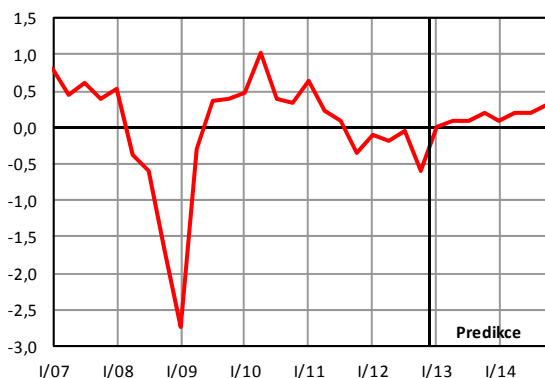
Rozdílnost vývoje v eurozóně lze jako obvykle nejlépe ilustrovat na míře nezaměstnanosti. Ta v lednu v EA12 vzrostla na 11,9 % (meziročně o 1,1 p.b. více). Nejvyšší nezaměstnanost nově vykazuje Řecko (26,4 %, data jsou však za prosinec 2012), dále Španělsko (26,2 %), Portugalsko (17,6 %) a poté Slovensko (14,9 %). Naopak v Německu míra nezaměstnanosti postupně klesla až na 5,3 %. V některých zemích má situace na trhu práce kromě ekonomické také výraznou politickou dimenzi. Vysoká míra nezaměstnanosti rovněž negativně dopadá mj. na spotřebu domácností, což značně ztěžuje vládní úsilí o konsolidaci veřejných financí.

Situaci v EA12 pomáhají stabilizovat opatření ECB, která se zavázala, že ponechá úrokové sazby na nízké úrovni, jak dlouho bude třeba. Ukazuje se však, že i extrémně akomodativní monetární politika nemůže plně kompenzovat nepříznivý hospodářský vývoj za situace restriktivního nastavení fiskálních politik.

Krátkodobý výhled pro EA12 hodnotíme kvůli jistému rozporu mezi tvrdými daty a předstihovými indikátory jako značně nejistý. Předpokládáme, že se v letošním roce HDP EA12 sníží o 0,4 % (proti 0,2 %), pro rok 2014 však počítáme s růstem o 0,6 % (proti 0,5 %).

Graf A.1.1: Růst HDP v EA12

mezičtvrtletní růst v % (po očištění o vlivy sezón a pracovních dnů)

V **Polsku** tempo hospodářského růstu zpomaluje, což potvrdila i data za 4. čtvrtletí 2012. Za celý loňský rok polská ekonomika vzrostla o 2,0 % (proti 2,3 %), což byl nejslabší růst od roku 2009. Domácí poptávka stagnuje, míra nezaměstnanosti se v lednu zvýšila na 10,6 % (meziročně o 0,7 p.b. více). Navíc se projevuje ukončení období jednorázových významných investic do infrastruktury souvisejících s mistrovstvím Evropy ve fotbale. Centrální banka začátkem března znovu snížila sazby na historické minimum 3,25 %, neočekávají se však větší dopady. Odhad růstu pro rok 2013 snižujeme na 1,5 % (proti 1,9 %).

Na Slovensku se dále projevuje silná závislost na exportech. Kvůli oslabení zahraniční poptávky se HDP v loňském roce zvýšil pouze o 2,0 %, což byl s výjimkou roku 2009 nejnižší růst od roku 2000. Opět poklesla spotřeba domácností, nezaměstnanost nadále roste. Odhad růstu pro rok 2013 snižujeme na 1,3 % (proti 1,7 %).

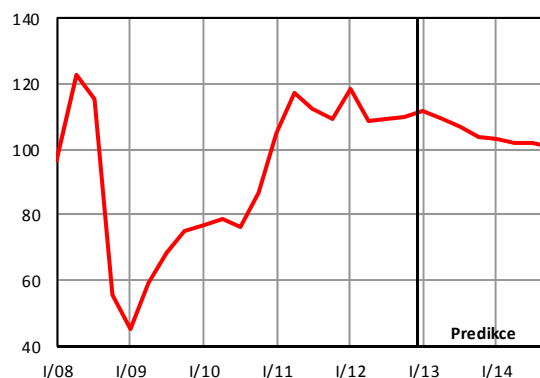
Ceny komodit

Cena ropy dosáhla ve 4. čtvrtletí 2012 průměrně úrovně 110 USD/barel. V roce 2012 činila průměrná denní cena ropy Brent 111,7 USD/barel, a šlo tak o historicky rekordní průměrnou cenu ropy. Pro 1. čtvrtletí 2013 očekáváme cenu ve výši 112 USD/barel (proti 108 USD).

V únoru 2013 došlo k revizi predikce globálního růstu a poptávky po ropě a trh zaznamenal cenovou korekci. Jednorázová rizika geopolitického charakteru prozatím pominula. Pro rok 2013 očekáváme pokles průměrné denní ceny ropy na 108 USD/barel (proti 105 USD) především v důsledku zpomalení růstu globální poptávky po ropě a růstu produkčních kapacit (zejména v USA). Očekáváme, že pozvolný pokles ceny ropy bude pokračovat i v roce 2014, kdy by v průměru mohla cena dosáhnout 102 USD/barel (beze změny).

Graf A.1.2: Cena ropy Brent

v USD za barel

V 1. polovině roku 2013 očekáváme stagnaci cen pšenice a kukuřice na vysoké úrovni. Pro ceny ve 2. polovině letošního roku budou zásadní dlouhodobé předpovědi počasí a míra jejich naplnění. V případě pšenice se spekuluje o rekordní sklizni pro letošní rok, ceny by tak v jeho závěru mohly klesat.

Dluhová krize v eurozóně

Politické riziko pramenící z výsledku únorových voleb do italského parlamentu, stejně jako riziko možných komplikací při vyjednávání o záchranném programu pro Kypr, o nichž se zmiňovala lednová predikce, se bohužel v obou případech do určité míry naplnilo.

V italských předčasných parlamentních volbách, které se konaly 24. a 25. února, voliči vybírali své zástupce do poslanecké sněmovny i senátu. V obou komorách sice nejvíce mandátů získala středolevá koalice v čele s Demokratickou stranou Piera Luigiho Bersaniho, avšak nadpoloviční většinou disponuje pouze v poslanecké sněmovně (ve sněmovně je většina pro vítězný subjekt zaručena volebním systémem). Pro vyslovení důvěry vládě je přitom potřeba nadpoloviční většina v obou komorách parlamentu.

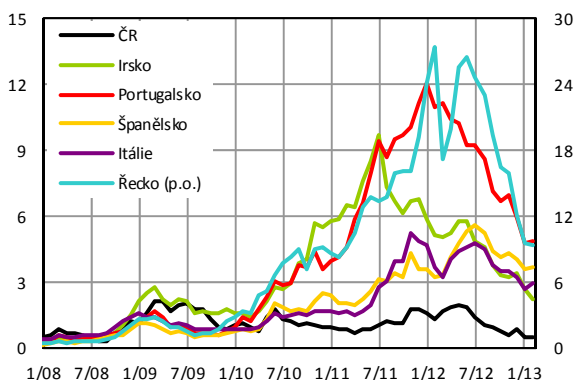
Sestavit vládu tak bude, s ohledem na povolební aritmetiku, velmi obtížné. Itálie by přitom potřebovala vládu se silným politickým mandátem, který by jí umožnil provádět nejen tolik potřebné strukturální reformy, ale i reagovat na nepříznivou ekonomickou

situaci (ve 4. čtvrtletí 2012 se HDP meziročně propadl o 2,7 %) ve spojení s vysokou úrovní vládního dluhu. Tyto faktory přitom stojí za snížením ratingu Itálie ze strany agentury Fitch, k němuž došlo 8. března (rating byl snížen o 1 stupeň, z A- na BBB+, výhled negativní).

Irsko, stejně jako Portugalsko, úspěšně pokračuje ve snaze o plný návrat na primární trh státních dluhopisů. O tom, že se tyto dva státy opět začínají těšit důvěře investorů (nutná podmínka pro návrat na primární trh), svědčí nejen klesající výnosy jejich dluhopisů na sekundárním trhu (viz Graf A.1.3), ale i výsledky nedávných aukcí státních dluhopisů a pokladničních poukázek. Březnové aukce pokladničních poukázek přitom probíhaly na pozadí „kyperské krize“, která se však na finančních trzích příliš neprojevila.

Graf A.1.3: Spready vůči německým dluhopisům

Rozdíl výnosů 10R státních dluhopisů dané země vůči 10R státním dluhopisům Německa, v p.b., průměr měsíce

Poměrně zásadní zlom ve vyjednáváních o záchranném programu pro Kypr přineslo zasedání Euroskupiny, které se konalo 15. března v Bruselu¹. Představitelé Kypru totiž z tohoto jednání odjížděli s plánem na jednorázové zdanění bankovních vkladů, jež mělo být jedním z opatření, která by přispěla ke snížení objemu finanční pomoci poskytnuté Kypru v rámci záchranného programu. Ta díky tomu neměla přesáhnout 10 mld. eur (cca 56 % HDP), což již mělo být konzistentní s udržitelnou trajektorií vládního dluhu.

Podle původního návrhu měly být vklady do 100 000 eur zdaněny 6,75 %, vklady nad touto hranicí pak měly podléhat sazbě ve výši 9,9 %. Celkem toto opatření mělo vynést 5,8 mld. eur. Kyperský parlament sice 19. března hlasoval o variantě, v níž zůstaly „ušetřeny“ vklady do 20 000 eur, i tak ale parlament předložený návrh jednoznačně zamítl.

Po tomto (pro evropské politické špičky nepochybně velmi překvapivém) zamítavém rozhodnutí kyperského

¹ Krom toho ministři financí eurozóny souhlasili s prodloužením splatnosti záchranných úvěrů EFSF poskytnutých Portugalsku a Irsku.

parlamentu se kyperští představitelé pokoušeli nalézt alternativní řešení, které by jim umožnilo získat požadovaných 5,8 mld. eur. Kyperský ministr financí dokonce několik dní jednal se zástupci Ruska (na počátku roku 2012 poskytlo Rusko Kypru úvěr ve výši 2,5 mld. eur) o možné pomoci, jednání však nakonec skončila neúspěchem.

Tlak na urychlené dosažení dohody mezi Kyprem a EU/MMF o záchranném programu, který by umožnil rekapitalizaci některých kyperských bank, těžce zasažených „dobrovolným“ odpisem řeckých státních dluhopisů v březnu 2012, vyvinula zejména ECB. Ta totiž 21. března avizovala ochotu za daného stavu věcí (absence dohody s EU/MMF) poskytovat kyperským bankám likviditu v rámci tzv. ELA (Emergency Liquidity Assistance) pouze do 25. března. Takový krok, pokud by se k němu ECB odhodlala, by vedl k faktickému kolapsu kyperského bankovního systému a zřejmě by vážně ohrozil setrvání Kypru v eurozóně.

Dne 22. března schválil kyperský parlament několik důležitých zákonů, mj. předpis umožňující vládě zavedení kapitálových kontrol (ty by v praxi obnášely omezení bezhotovostních i hotovostních operací) či legislativní návrhy upravující restrukturalizaci bankovního sektoru. Kapitálové kontroly budou muset být zavedeny (aby nedošlo k runu na banky) ještě před opětovným otevřením bank, k němuž by mělo dojít 28. března.

Kypru se podařilo dosáhnout shody s EU/MMF až na mimořádném summitu Euroskupiny, který byl svolán na 24. března do Bruselu. Kyperský bankovní sektor by měl projít zásadní restrukturalizací, která mj. povede ke značnému omezení jeho velikosti. Dohoda také počítá s tím, že banka Laiki (druhá největší v zemi) zcela ukončí svou činnost. Úvěry bez selhání, další aktiva a pojištěné vklady (do 100 000 eur) budou z Laiki převedeny do Bank of Cyprus (největší banka v zemi). Zbylá aktiva a pasiva pak budou převedena do špatné banky, přičemž je jisté, že subjekty s nepojištěnými vklady nad 100 000 eur, stejně jako akcionáři a držitelé dluhopisů emitovaných bankou, utrpí značné ztráty (detailní informace zatím nejsou k dispozici). Nepojištěné vklady v Bank of Cyprus na tom ale nebudou o mnoho lépe, neboť zůstanou zmrazeny do té doby, než bude Bank of Cyprus rekapitalizována (a ani poté nejsou ztráty vyloučeny).

Vzhledem k tomu, že podstatným rysem záchranného programu (očekává se, že jednání o Memorandu o porozumění budou na technické úrovni uzavřena počátkem dubna) bude důraz na fiskální konsolidaci, je možné, s ohledem na současnou situaci a

pravděpodobný budoucí vývoj v bankovním sektoru, očekávat výrazné prohloubení propadu kyperské ekonomiky. Záchranný program by se tak snadno mohl ukázat jako nedostatečný.

Finanční trhy zůstávají navzdory politické nejistotě v Itálii a nedávné eskalaci napětí související se záchranným programem pro Kypr relativně klidné, eskalaci dluhové krize v eurozóně však do budoucna

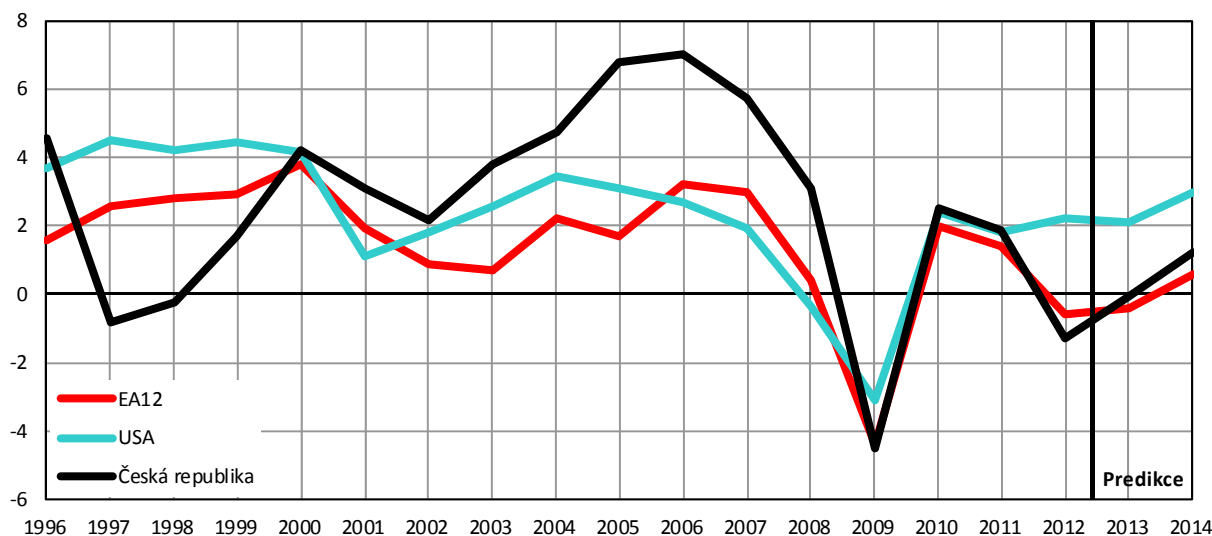
není možné vyloučit. Česká republika, coby malá otevřená ekonomika s velmi silnými vazbami na země EU, by pochopitelně byla případným vyostřením dluhové krize negativně ovlivněna (dopad na očekávání domácností a firem, pokles zahraniční poptávky). Devizu České republiky však představuje vysoká odolnost bankovního sektoru vůči negativním šokům a důvěryhodnost fiskální politiky, o čemž svědčí např. velmi nízké výnosy státních dluhopisů.

Tabulka A.1.1: **Hrubý domácí produkt** – roční růst ve stálých cenách v %, sezónně neočištěná data

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
									<i>Predikce</i>	<i>Predikce</i>
USA	3,1	2,7	1,9	-0,3	-3,1	2,4	1,8	2,2	2,1	3,0
Čína	11,3	12,7	14,2	9,6	9,2	10,4	9,1	7,9	7,9	8,0
EU27	2,1	3,3	3,2	0,3	-4,3	2,1	1,5	-0,3	-0,2	0,7
EA12	1,7	3,2	3,0	0,4	-4,4	2,0	1,4	-0,6	-0,4	0,6
Německo	0,7	3,7	3,3	1,1	-5,1	4,2	3,0	0,7	0,5	1,6
Francie	1,8	2,5	2,3	-0,1	-3,1	1,7	1,7	0,0	0,1	1,0
Spojené království	2,8	2,6	3,6	-1,0	-4,0	1,8	0,9	0,2	0,8	1,5
Rakousko	2,4	3,7	3,7	1,4	-3,8	2,1	2,7	0,7	0,7	1,5
Maďarsko	4,0	3,9	0,1	0,9	-6,8	1,3	1,6	-1,7	0,0	1,0
Polsko	3,6	6,2	6,8	5,1	1,6	3,9	4,3	2,0	1,5	2,4
Slovensko	6,7	8,3	10,5	5,8	-4,9	4,4	3,2	2,0	1,3	3,0
Česká republika	6,8	7,0	5,7	3,1	-4,5	2,5	1,9	-1,3	0,0	1,2

Graf A.1.4: **Hrubý domácí produkt**

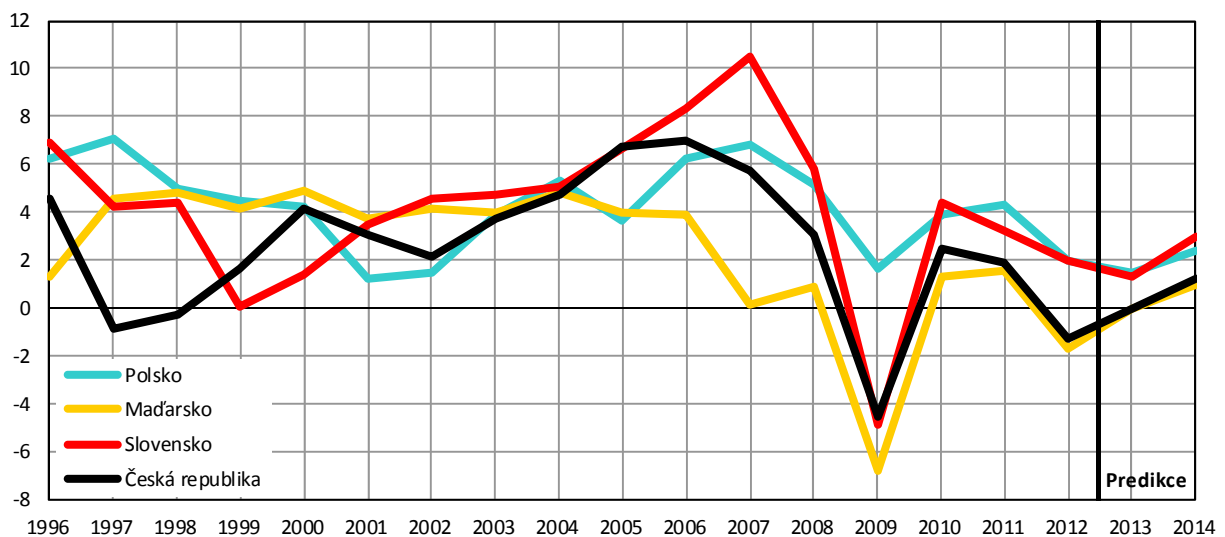
růst proti předchozímu roku v %, sezónně neočištěná data

Tabulka A.1.2: **Hrubý domácí produkt – čtvrtletní**
růst ve stálých cenách v %, sezónně očištěná data

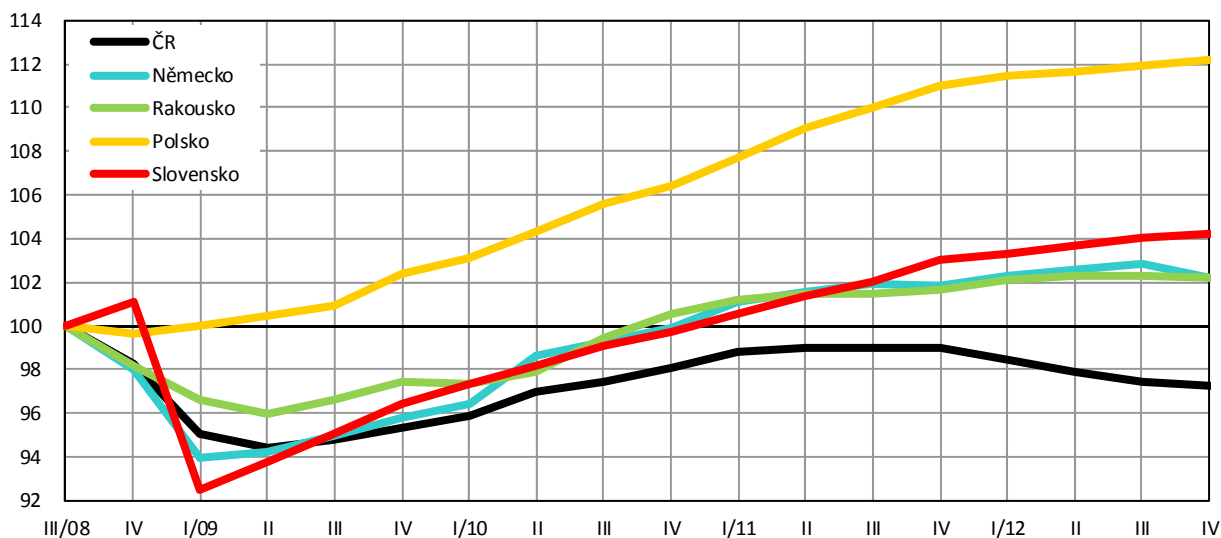
		2012				2013			
		Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4
						<i>Odhad</i>	<i>Predikce</i>	<i>Predikce</i>	<i>Predikce</i>
USA	<i>mezičtvrtletní</i>	0,5	0,3	0,8	0,0	0,5	0,5	0,8	0,8
	<i>meziroční</i>	2,4	2,1	2,6	1,6	1,6	1,8	1,8	2,6
Čína	<i>mezičtvrtletní</i>	1,5	2,0	2,2	1,8	1,9	1,9	2,0	2,0
	<i>meziroční</i>	8,3	8,0	7,8	7,9	8,1	8,0	7,8	8,0
EU27	<i>mezičtvrtletní</i>	0,0	-0,2	0,1	-0,5	0,0	0,1	0,2	0,2
	<i>meziroční</i>	0,2	-0,3	-0,4	-0,5	-0,5	-0,3	-0,2	0,5
EA12	<i>mezičtvrtletní</i>	-0,1	-0,2	-0,1	-0,6	0,0	0,1	0,1	0,2
	<i>meziroční</i>	-0,2	-0,5	-0,7	-0,9	-0,8	-0,6	-0,4	0,4
Německo	<i>mezičtvrtletní</i>	0,5	0,3	0,2	-0,6	0,2	0,2	0,5	0,4
	<i>meziroční</i>	1,2	1,0	0,9	0,4	0,1	0,0	0,3	1,3
Francie	<i>mezičtvrtletní</i>	-0,1	-0,1	0,1	-0,3	0,0	0,1	0,2	0,2
	<i>meziroční</i>	0,2	0,0	-0,1	-0,4	-0,3	-0,1	0,0	0,5
Spojené království	<i>mezičtvrtletní</i>	-0,1	-0,4	1,0	-0,3	0,1	0,2	0,3	0,3
	<i>meziroční</i>	0,3	-0,2	0,2	0,2	0,4	1,0	0,3	0,9
Rakousko	<i>mezičtvrtletní</i>	0,4	0,1	0,1	-0,2	0,3	0,2	0,4	0,3
	<i>meziroční</i>	0,8	0,6	0,8	0,5	0,4	0,4	0,7	1,2
Maďarsko	<i>mezičtvrtletní</i>	-1,0	-0,5	-0,4	-0,9	0,3	0,4	0,4	0,5
	<i>meziroční</i>	-1,2	-1,4	-1,8	-2,8	-1,5	-0,6	0,2	1,6
Polsko	<i>mezičtvrtletní</i>	0,4	0,1	0,3	0,2	0,4	0,5	0,5	0,6
	<i>meziroční</i>	3,5	2,2	1,4	1,0	1,0	1,4	1,6	2,0
Slovensko	<i>mezičtvrtletní</i>	0,3	0,4	0,3	0,2	0,3	0,3	0,5	0,4
	<i>meziroční</i>	2,6	2,2	1,8	1,2	1,2	1,1	1,3	1,5
Česká republika	<i>mezičtvrtletní</i>	-0,5	-0,6	-0,4	-0,2	0,0	0,3	0,4	0,3
	<i>meziroční</i>	-0,4	-1,1	-1,5	-1,7	-1,3	-0,4	0,4	1,0

Graf A.1.5: **Hrubý domácí produkt – země střední Evropy**
růst proti předchozímu roku v %, sezónně neočištěná data

Graf A.1.6: HDP v ČR a v sousedních státech

Q3 2008=100, sezónně očištěná data

Tabulka A.1.3: Světové ceny komodit – roční

ceny okamžitého dodání

		2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
										Predikce	Predikce
Ropa Brent	USD/barel	54,4	65,4	72,7	97,7	61,9	79,6	111,0	111,7	108	102
	růst v %	42,0	20,1	11,2	34,4	-36,7	28,7	39,3	0,7	-3,3	-5,6
Index v CZK	2005=100	100,0	113,3	113,3	127,9	90,5	116,7	150,6	167,8	162	151
	růst v %	32,4	13,3	-0,1	12,9	-29,3	29,0	29,0	11,4	-3,4	-6,6
Pšenice	USD/t	152,4	191,7	255,2	326,0	223,6	223,7	316,2	313,3	.	.
	růst v %	-2,8	25,8	33,1	27,7	-31,4	0,1	41,4	-0,9	.	.
Index v CZK	2005=100	100,0	118,7	141,9	152,4	116,7	117,1	153,3	168,1	.	.
	růst v %	-9,4	18,7	19,6	7,3	-23,4	0,3	30,9	9,7	.	.

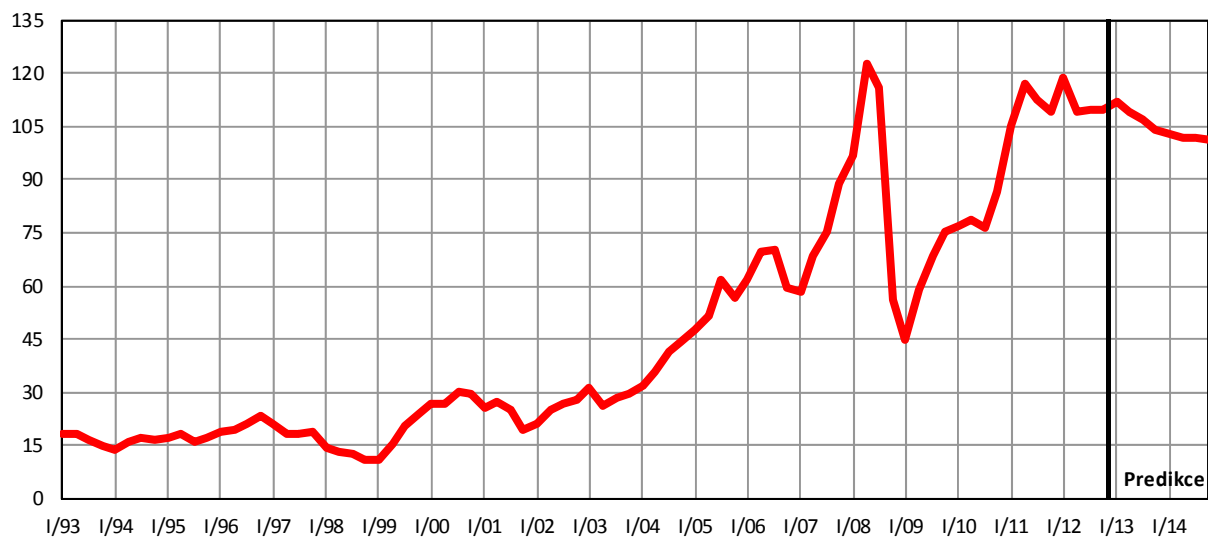
Tabulka A.1.4: Světové ceny komodit – čtvrtletní

ceny okamžitého dodání

		2012				2013			
		Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4
						Odhad	Predikce	Predikce	Predikce
Ropa Brent	USD/barel	118,5	108,9	109,5	109,8	112	109	107	104
	růst v %	13,0	-7,0	-2,7	0,5	-5,5	0,1	-2,3	-5,3
Index v CZK	2005=100	173,6	164,5	168,2	163,2	168	163	160	155
	růst v %	21,3	8,6	13,1	3,9	-3,0	-0,6	-4,9	-5,0
Pšenice	USD/t	278,8	269,0	349,5	355,7
	růst v %	-15,6	-20,6	10,7	27,2
Index v CZK	2005=100	146,1	145,3	192,0	189,1
	růst v %	-9,4	-7,4	28,7	31,5

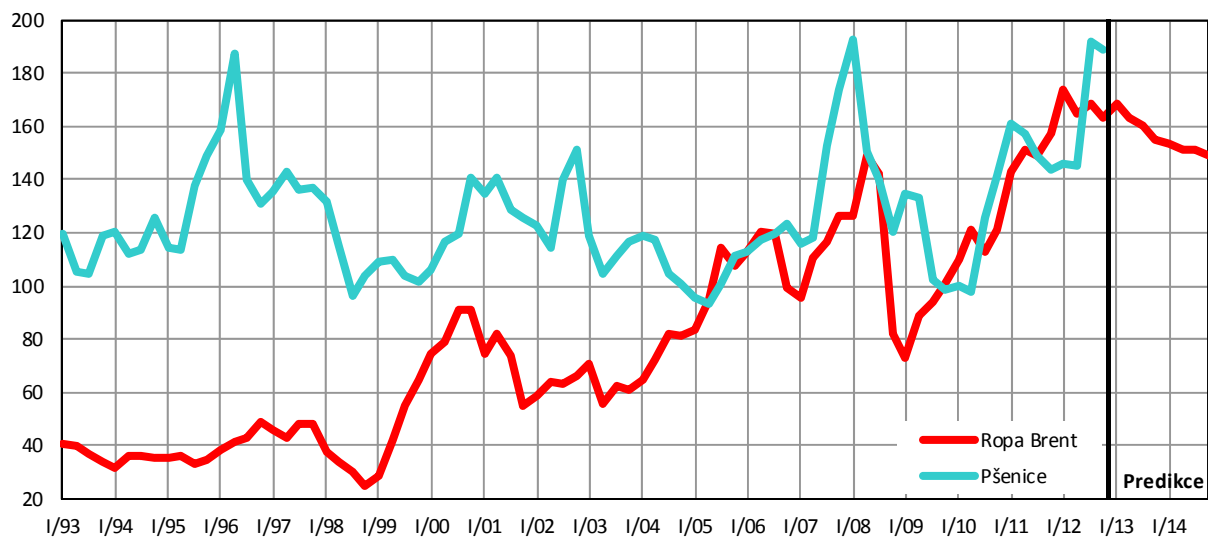
Graf A.1.7: Dolarová cena ropy

USD/barel

Graf A.1.8: Korunové indexy světových cen komodit

index 2005=100

A.2 Fiskální politika

Podle předběžného odhadu ČSÚ skončilo hospodaření vládního sektoru v roce 2012 deficitem ve výši 169,0 mld. Kč, což představuje 4,4 % HDP. Oproti předpokladu MF ČR z ledna 2013 je tak aktuální odhad o 0,6 p.b. lepší. Výsledek roku 2012 je přitom negativně ovlivněn zahrnutím finanční transakce majetkového vyrovnání s církvemi ve výši 59,0 mld. Kč (cca 1,5 % HDP) a plošnou korekcí neuznaných EU-výdajů ve výši přibližně 12 mld. Kč (zhruba 0,3 % HDP). Po očistění o tyto jednorázové vlivy by výše deficitu očekávaná v lednu 2013 byla 3,2 % HDP, zatímco předběžný odhad ČSÚ by bez zahrnutí těchto faktorů činil 2,5 % HDP.

Rozdíl oproti lednové Makroekonomické predikci pak spočívá z menší části na příjmové straně, která byla ve srovnání s původními předpoklady o 0,1 % HDP lepší. Příznivější vývoj je patrný především u DPH, kde se do roku 2012 z velké části aktualizuje vyšší inkaso v 1. čtvrtletí 2013. Na výdajové straně, která byla oproti očekávání o 0,5 % HDP nižší, měla hlavní vliv výrazně nižší než původně odhadovaná výše investičních výdajů (o 0,4 % HDP). U investičních výdajů tak již třetím rokem v řadě došlo k výraznému meziročnímu poklesu (loni přibližně o 15 %). Úspora ve výši 0,1 % HDP se pak objevila i u peněžních sociálních transferů.

Pro rok 2013 očekává MF ČR deficit vládního sektoru ve výši 109,6 mld. Kč, což představuje 2,8 % HDP. Odhad vývoje hospodaření tohoto roku je tak 0,1 p.b. pod stanoveným cílem.

Celkové příjmy by měly oproti předchozímu roku vzrůst o 1,2 %, a to zejména díky příjmům daňovým, které by se měly meziročně zvýšit o 1,6 %. Do tohoto růstu se však promítá celá řada diskrečních opatření, z nichž by s celkovým očekávaným efektem ve výši cca 15 mld. Kč mělo nejvýrazněji působit zvýšení obou sazeb DPH o 1 p.b. Výraznější inkaso se očekává i u DPFO, kde by

měl efekt diskrečních opatření (jedná se především o zrušení základní slevy pro pracující důchodce, solidární přírůžku k dani ve výši 7 % a omezení výdajových paušálů) dosáhnout téměř 7 mld. Kč. Pozitivní diskreční změna je anticipována také u spotřebních daní (např. zvýšení sazby z cigaret) a u daně z převodu nemovitostí (zvýšení sazby na 4 %). Negativní dopad v přibližné výši 6 mld. Kč by však měl mít výpadek inkasa sociálního pojištění, vyvolaný převedením prostředků do 2. pilíře penzijního systému.

Kapitálové transfery, kterými se mj. financují evropské projekty, by se po výrazném propadu v loňském roce měly opět zvýšit, a to o 5,4 %.

Výdaje by měly meziročně klesnout o 2,4 %, bez vlivu výše zmíněných jednorázových opatření by ale došlo k jejich nárůstu o 1,9 %. Výdaje na konečnou spotřebu vlády by se měly zvýšit o 1,2 %, a to především kvůli růstu mezispotřeby. Ta by, na rozdíl od propadů v minulých letech, mohla kvůli autonomnímu vývoji a změně sazeb DPH vzrůst o 2,2 %. U vládních investic se očekává otočení trendu předchozích let, a tvorba hrubého kapitálu by tak měla vzrůst o 4,1 %.

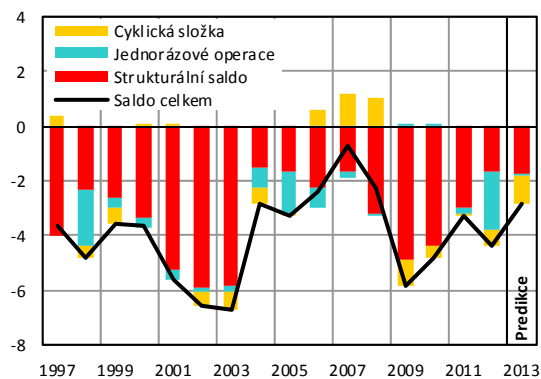
V predikci není uvažováno s prodejem kmitočtových pásem mobilním operátorům, a stejně tak s prodejem emisních povolenek, což by v případě realizace v roce 2013 zlepšilo deficit. Riziko směrem dolů však představují případné další korekce neuznaných evropských peněz (jednání s EK stále probíhají). Rizika predikce letošního deficitu se tak jeví jako vyrovnaná.

Dluh vládního sektoru by letos mohl vzrůst o 6,4 %, a ke konci roku 2013 tak dosáhnout 48,5 % HDP.

Výhled na roky 2014 až 2016 bude zveřejněn v rámci dubnové aktualizace Konvergenčního programu ČR.

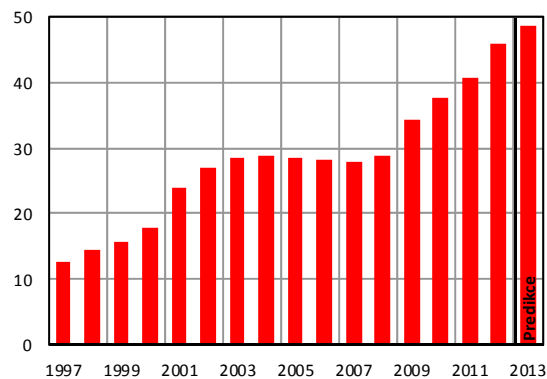
Graf A.2.1: Dekompozice salda vládního sektoru

v % HDP

Graf A.2.2: Dluh vládního sektoru

v % HDP

Tabulka A.2.1: Saldo a dluh

		2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
										Předb.	Předikce
Saldo vládního sektoru ¹⁾	<i>mld. Kč</i>	-83	-101	-80	-27	-86	-218	-183	-125	-169	-110
	% HDP	-2,8	-3,2	-2,4	-0,7	-2,2	-5,8	-4,8	-3,3	-4,4	-2,8
Cyklická složka salda	% HDP	-0,6	-0,1	0,6	1,2	1,0	-1,0	-0,5	0,0	-0,6	-1,0
Cyklicky očištěné saldo	% HDP	-2,2	-3,2	-3,0	-1,9	-3,3	-4,8	-4,3	-3,2	-3,8	-1,8
Jednorázové operace	% HDP	-0,7	-1,5	-0,7	-0,3	-0,1	0,0	0,0	-0,2	-2,1	-0,1
Strukturální saldo	% HDP	-1,5	-1,6	-2,3	-1,6	-3,2	-4,9	-4,4	-3,0	-1,7	-1,8
Fiskální úsilí ²⁾	<i>proc. body</i>	4,3	-0,1	-0,6	0,6	-1,5	-1,7	0,5	1,4	1,3	-0,1
Úroky	% HDP	1,1	1,1	1,1	1,1	1,0	1,3	1,3	1,4	1,5	1,5
Primární saldo	% HDP	-1,8	-2,2	-1,3	0,4	-1,2	-4,5	-3,5	-1,9	-2,9	-1,3
Primární cyklicky očištěné saldo	% HDP	-1,2	-2,1	-1,9	-0,8	-2,2	-3,6	-3,0	-1,8	-2,3	-0,3
Dluh vládního sektoru	<i>mld. Kč</i>	848	885	948	1 023	1 104	1 286	1 437	1 569	1 759	1 872
	% HDP	28,9	28,4	28,3	27,9	28,7	34,2	37,8	40,8	45,8	48,5
Změna dluhové kvóty	<i>proc. body</i>	0,4	-0,5	-0,1	-0,3	0,8	5,5	3,6	3,0	4,9	2,8

Pozn.: Vládní dluh je definován následujícími finančními instrumenty: oběživo a depozita, emitované cenné papíry jiné než účasti s vyloučením finančních derivátů a úvěry (půjčky). Vládní dluh je vyjádřen v nominální hodnotě, která je považována za ekvivalent jmenovité hodnoty (face value). Vládní dluh je konsolidován, tzn. závazky odpovídající finančním aktivům jiných subjektů v subsektoru, resp. sektoru vládních institucí jsou vyloučeny.

¹⁾ Saldo v metodice EDP, tj. čisté půjčky (+)/výpůjčky (-) sektoru vládních institucí včetně úrokových derivátů.

²⁾ Meziroční změna strukturálního salda.

A.3 Měnová politika a finanční sektor

Měnová politika

Primárním nástrojem měnové politiky je limitní úroková sazba pro **2T (dvoutýdenní) repo operace**, která je od listopadu 2012 na historickém i technickém minimu 0,05 %. Možnost intervencí na devizovém trhu proto není možné do budoucna zcela vyloučit. **Úrokový diferenciál** mezi ČR a HMU na konci 1. čtvrtletí 2013 vzhledem ke stagnaci základní sazby ECB setrval na -0,70 p.b., vůči USA dosahoval -0,20 až 0,05 p.b.

Finanční sektor a úrokové sazby

Průměrnou hodnotu **3M (tříměsíční) sazby PRIBOR** v 1. čtvrtletí 2013 odhadujeme na 0,5 % (*beze změny*). Pro rok 2013 predikujeme hodnotu 0,5 % (*beze změny*), pro rok 2014 nepatrné zvýšení na 0,6 % (*beze změny*).

Dlouhodobé úrokové sazby by během nadcházejícího období měly stagnovat na dosavadních velmi nízkých hodnotách, nebo se jen mírně zvyšovat. Vzhledem k tomu, že rating ČR je stabilně na dobré investiční úrovni – Standard & Poor's AA-, Moody's A1, Fitch Ratings A+ (u všech agentur se stabilním výhledem), lze očekávat další úspěšné aukce státních dluhopisů.

ČNB v lednu provedla další šetření o úvěrových podmínkách a standardech bank. Z šetření vyplývá, že u podnikových úvěrů banky ve 4. čtvrtletí 2012 úvěrové standardy zpřísnily, u úvěrů na bydlení je naopak uvolnily a u spotřebitelských úvěrů je neměnily. Pro 1. čtvrtletí 2013 se očekávalo další zpřísnění úvěrových standardů u podnikových úvěrů, u úvěrů na bydlení naopak jejich další uvolnění.

Pokud jde o vývoj na mezibankovním trhu, objem depozitních a repo operací se při výběrovém měření v lednu 2013 pohyboval na mírně nižších hodnotách

než v předchozím čtvrtletí. Objem derivátových operací IRS (Interest Rate Swap) se po snížení v předcházejícím čtvrtletí mírně zvýšil (vlivem obchodů s nerezidenty) objem FRA (Forward Rate Agreement) se zvýšil též. Indikátor nejistoty na mezibankovním trhu, měřený spreadem mezi 2T či 3M PRIBOREm a 2T repo sazbou, zůstává stabilní na hodnotách kolem 0,45 p.b.

Očekáváme, že v letošním roce dosáhnou **výnosy do splatnosti 10R státních dluhopisů** v průměru 2,2 % (*beze změny*). Na podobně nízkých hodnotách (2,3 %) by pak měly setrvat i v roce 2014 (*beze změny*).

Úrokové sazby z úvěrů nefinančním podnikům ve 4. čtvrtletí 2012 mezičtvrtletně klesly o 0,3 p.b. na 3,4 %, sazby z úvěrů domácnostem se snížily o 0,1 p.b. na 6,3 %. Sazby z vkladů domácností setrvaly na 1,2 %, u vkladů nefinančních podniků se snížily o 0,1 p.b. na 0,5 %.

Tempo zadlužování domácností se nadále zpomaluje. Růst jejich celkových úvěrů je tažen výhradně růstem úvěrů na bydlení, zatímco objem úvěrů na spotřebu mírně klesá. Pokračující zpomalování růstu úvěrů nefinančním podnikům spolu se stále značným nárůstem jejich vkladů může nasvědčovat pokračující neochotě k investování.

Situace ohledně úvěrů v selhání je stabilizovaná. Ve 4. čtvrtletí 2012 dosáhl jejich podíl 5,2 % u domácností (meziročně o 0,1 p.b. více), u nefinančních podniků pak 7,5 % (meziročně o 0,7 p.b. méně). To lze vzhledem k nepříznivému makroekonomickému vývoji hodnotit jako velmi pozitivní jev, na druhou stranu je ale třeba vzít v potaz, že úvěry v selhání sledují vývoj ekonomiky s určitým zpožděním.

Tabulka A.3.1: Úrokové sazby, vklady a úvěry – roční

		2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
		Predikce		Predikce							
Repo 2T ČNB (konec období)	v % p.a.	2,00	2,50	3,50	2,25	1,00	0,75	0,75	0,05	.	.
Hlavní refinanční sazba ECB (konec období)	v % p.a.	2,25	3,50	4,00	2,50	1,00	1,00	1,00	0,75	.	.
Hlavní refinanční sazba Fed (konec období)	v % p.a.	4,25	5,25	4,25	0,25	0,25	0,25	0,25	0,25	.	.
PRIBOR 3M ¹⁾	v % p.a.	2,01	2,30	3,09	4,04	2,19	1,31	1,19	1,00	0,5	0,6
Dlouhodobé úrokové sazby ²⁾	v % p.a.	3,51	3,78	4,28	4,55	4,67	3,71	3,71	2,80	2,2	2,3
Domácnosti – MFI (ČR, není-li uvedeno jinak)											
– úrokové sazby z úvěrů	v % p.a.	7,53	6,93	6,63	6,81	7,00	7,00	6,83	6,46	.	.
– úvěry	růst v %	32,6	32,1	31,7	28,9	16,3	8,7	6,5	4,9	.	.
– úvěry (bez úvěrů na bydlení)	růst v %	28,6	28,3	27,3	25,3	19,1	8,3	6,8	1,4	.	.
– vklady	růst v %	5,2	7,3	10,6	9,4	10,5	5,4	5,0	4,7	.	.
– podíl úvěrů v selhání	v %	4,2	3,7	3,2	3,0	3,7	4,8	5,3	5,2	.	.
– poměr úvěrů ke vkladům	v %	33	40	48	57	60	61	62	65	.	.
– poměr úvěrů ke vkladům (eurozóna)	v %	94	99	99	94	89	90	90	87	.	.
Nefinanční podniky – MFI (ČR, není-li uvedeno jinak)											
– úrokové sazby z úvěrů	v % p.a.	4,27	4,29	4,85	5,59	4,58	4,10	3,93	3,69	.	.
– úvěry	růst v %	10,3	13,9	16,7	17,5	0,2	-6,5	3,3	2,5	.	.
– vklady	růst v %	4,5	10,9	13,2	5,3	-1,7	4,8	0,9	8,2	.	.
– podíl úvěrů v selhání	v %	5,7	4,5	3,8	3,6	6,2	8,6	8,5	7,7	.	.
– poměr úvěrů ke vkladům	v %	113	117	120	134	137	123	126	122	.	.
– poměr úvěrů ke vkladům (eurozóna)	v %	290	292	296	315	315	294	286	273	.	.

¹⁾ Tříměsíční sazba PRIBOR na mezibankovním trhu.

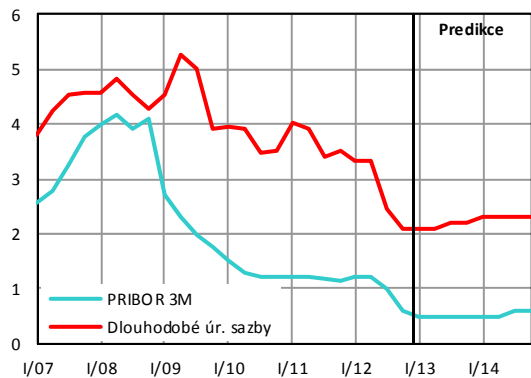
²⁾ Výnos 10letých státních dluhopisů pro konvergenční účely podle statistiky ČNB.

Tabulka A.3.2: Úrokové sazby, vklady a úvěry – čtvrtletní

		2012				2013			
		Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4
		Odhad		Predikce		Predikce		Predikce	
Repo 2T ČNB (konec období)	v % p.a.	0,75	0,50	0,50	0,05
Hlavní refinanční sazba ECB (konec období)	v % p.a.	1,00	1,00	0,75	0,75
Hlavní refinanční sazba Fed (konec období)	v % p.a.	0,25	0,25	0,25	0,25
PRIBOR 3M	v % p.a.	1,20	1,23	0,98	0,59	0,5	0,5	0,5	0,5
Dlouhodobé úrokové sazby	v % p.a.	3,34	3,31	2,46	2,09	2,1	2,1	2,2	2,2
Domácnosti – MFI (ČR, není-li uvedeno jinak)									
– úrokové sazby z úvěrů	v % p.a.	6,59	6,51	6,42	6,31
– úvěry	růst v %	5,6	5,1	4,5	4,1
– úvěry (bez úvěrů na bydlení)	růst v %	3,9	1,5	0,6	-0,3
– vklady	růst v %	5,5	4,4	4,2	4,4
– podíl úvěrů v selhání	v %	5,0	5,2	5,2	5,2
– poměr úvěrů ke vkladům	v %	64	64	65	65
– poměr úvěrů ke vkladům (eurozóna)	v %	88	88	87	86
Nefinanční podniky-MFI (ČR, není-li uvedeno jinak)									
– úrokové sazby z úvěrů	v % p.a.	3,87	3,86	3,67	3,37
– úvěry	růst v %	4,1	1,9	2,0	1,9
– vklady	růst v %	7,8	11,6	8,3	5,2
– podíl úvěrů v selhání	v %	8,1	7,9	7,6	7,5
– poměr úvěrů ke vkladům	v %	125	120	124	118
– poměr úvěrů ke vkladům (eurozóna)	v %	282	280	274	257

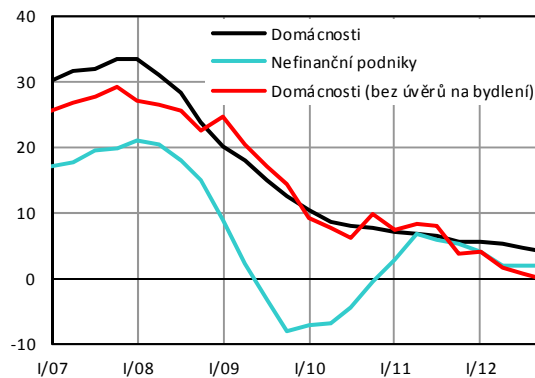
Graf A.3.1: Úrokové sazby

v % p.a.

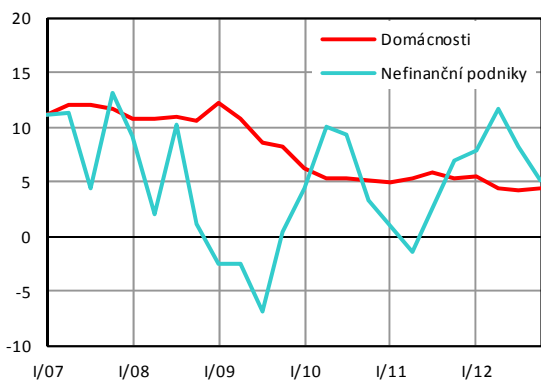
Graf A.3.2: Úvěry domácnostem a firmám

meziroční růst v %

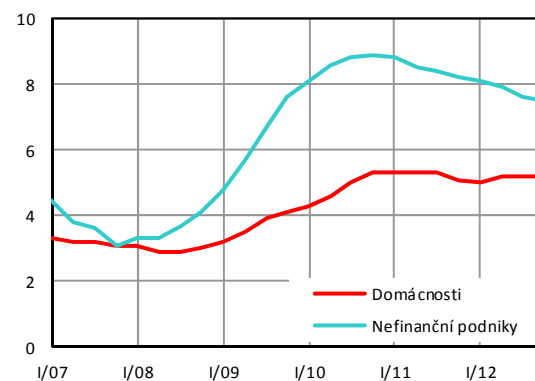
Graf A.3.3: Vklady domácností a firem

meziroční růst v %

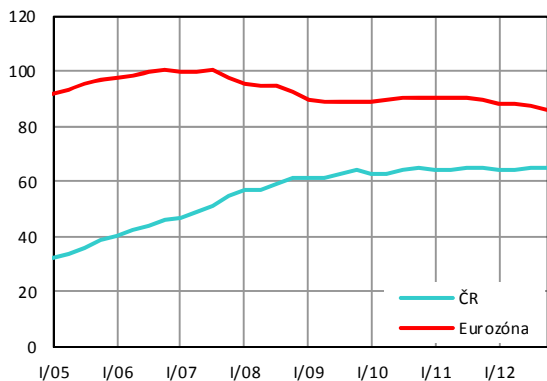
Graf A.3.4: Úvěry v selhání

podíl úvěrů v selhání na celkových úvěrech, v %

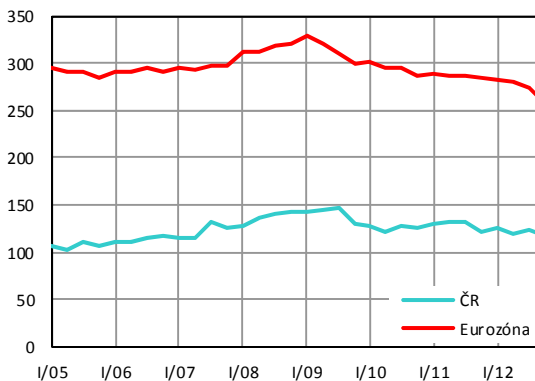
Graf A.3.5: Domácnosti – poměr úvěrů ke vkladům

v %

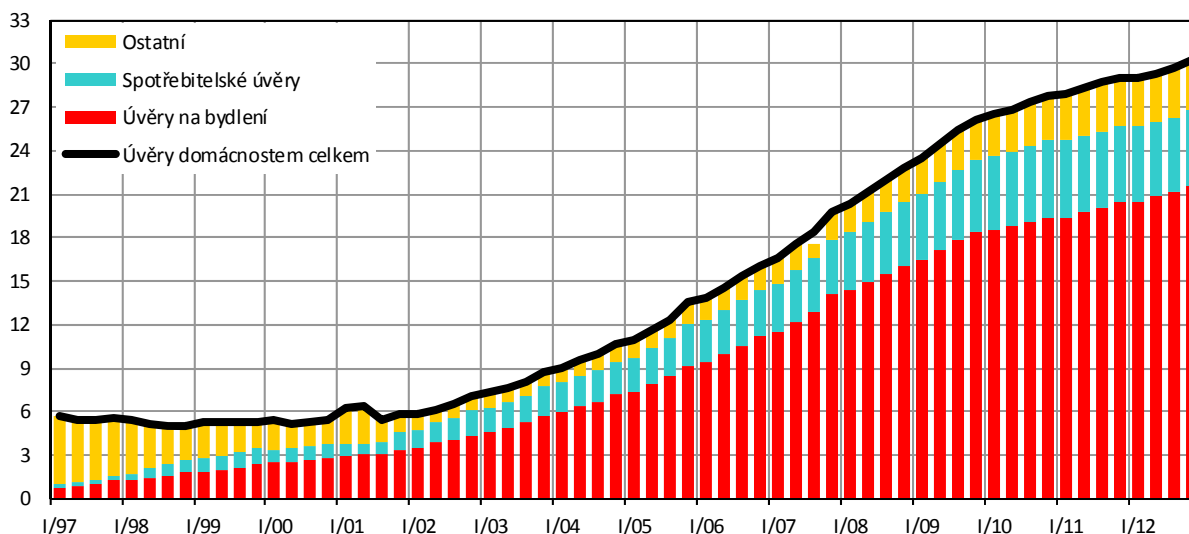
Graf A.3.6: Firmy – poměr úvěrů ke vkladům

v %

Graf A.3.7: Poměr bankovních úvěrů domácnostem k HDP

z ročních klouzavých úhrnů, v %

A.4 Směnné kurzy

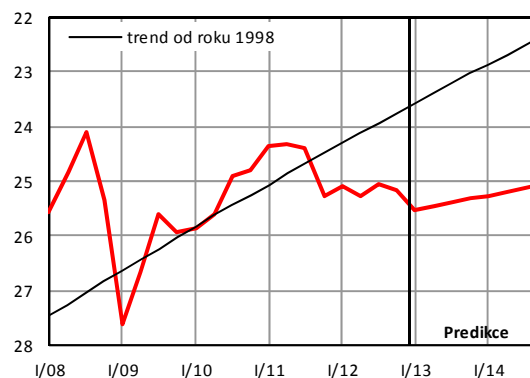
Slabá růstová výkonnost české ekonomiky a záporný úrokový diferenciál vedly k tomu, že se v roce 2011 zastavil dlouhodobý trend k posilování směnného kurzu české koruny vůči euru. V roce 2012 se kurz pohyboval nad hranicí 25 CZK/EUR a při absenci výrazného trendu k posílení nebo oslabení dosáhl průměrné úrovně 25,14 CZK/EUR. Ve srovnání s rokem 2011 byl přesto kurz o 2,2 % slabší, k čemuž přispělo i postupné snižování základních úrokových sazeb ČNB ve 2. polovině roku 2012. Během prvních dvou měsíců letošního roku pak koruna dále oslabila o 0,9 %, přičemž v tomto období mohl být kurz koruny ovlivněn deklarovanou možností devizových intervencí ze strany ČNB.

Přijatý scénář předpokládá, že se kurz bude v celém horizontu predikce nadále pohybovat pod úrovní minulého dlouhodobého trendu. Tendence k mírnému nominálnímu i reálnému zhodnocování by však měla

být zachována. Průměrný kurz by měl v roce 2013 dosáhnout 25,4 CZK/EUR, dále by pak měla koruna apreciovat v průměru o 1,1 % ročně. V případě zhoršení situace problémových zemí eurozóny nejsou vyloučeny výrazné pohyby kurzu oběma směry.

Graf A.4.1: Směnný kurz CZK/EUR

čtvrtletní průměry

Tabulka A.4.1: Směnné kurzy – roční

		2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
							<i>Odhad</i>	<i>Predikce</i>	<i>Predikce</i>	<i>Výhled</i>	<i>Výhled</i>
Nominální směnné kurzy:											
CZK / EUR	<i>roční průměr</i>	27,76	24,96	26,45	25,29	24,59	25,14	25,4	25,2	24,9	24,6
	<i>zhodnocení v %</i>	2,1	11,3	-5,6	4,6	2,8	-2,2	-1,1	1,1	1,1	1,1
CZK / USD	<i>roční průměr</i>	20,31	17,06	19,06	19,11	17,69	19,59	19,6	19,3	19,1	18,9
	<i>zhodnocení v %</i>	11,3	19,0	-10,5	-0,3	8,0	-9,7	0,1	1,1	1,1	1,1
NEER ¹⁾	<i>průměr 2010=100</i>	90,6	101,2	98,0	100,0	103,1	99,5	98	99	100	102
	<i>zhodnocení v %</i>	2,7	11,7	-3,2	2,1	3,1	-3,5	-1,2	1,1	1,1	1,1
Reálný směnný kurz vůči EA12 ²⁾	<i>průměr 2010=100</i>	91,9	102,3	97,8	100,0	100,9	99	97	97	98	98
	<i>zhodnocení v %</i>	3,1	11,3	-4,4	2,3	0,9	-2,1	-1,7	0,2	0,5	0,2
Reálný efektivní směnný kurz ³⁾	<i>průměr 2010=100</i>	88,7	102,2	98,1	100,0	102,4
<i>(Eurostat, deflováno CPI, vůči 36 zemím)</i>	<i>zhodnocení v %</i>	2,9	15,2	-4,0	2,0	2,4

¹⁾ Index agregující směnné kurzy na základě vah zahraničního obchodu.

²⁾ Index popisuje meziroční reálné zhodnocení CZK proti EUR, deflováno deflátory HDP.

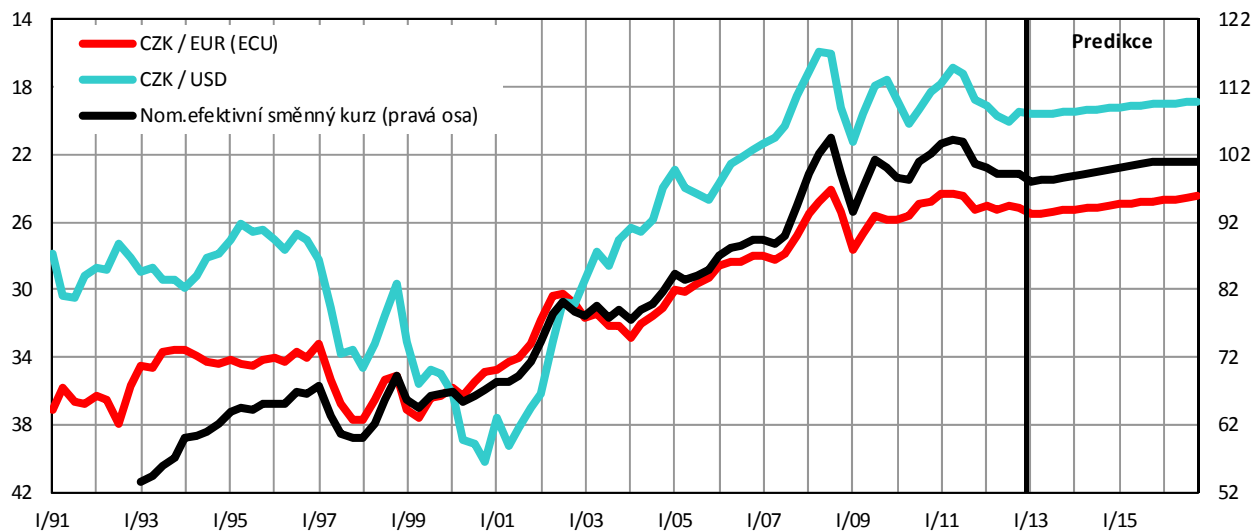
³⁾ Index propočítávaný Eurostatem, součást tzv. scoreboardu pro analýzu makroekonomických nerovnováh.

Tabulka A.4.2: Směnné kurzy – čtvrtletní

		2012				2013			
		Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4
					<i>Odhad</i>	<i>Odhad</i>	<i>Predikce</i>	<i>Predikce</i>	<i>Predikce</i>
Nominální směnné kurzy:									
CZK / EUR	<i>průměr čtvrtletí</i>	25,08	25,26	25,07	25,17	25,5	25,5	25,4	25,3
	<i>zhodnocení v %</i>	-2,8	-3,7	-2,7	0,4	-1,8	-0,8	-1,3	-0,6
CZK / USD	<i>průměr čtvrtletí</i>	19,14	19,73	20,07	19,42	19,6	19,6	19,5	19,5
	<i>zhodnocení v %</i>	-6,9	-14,3	-13,9	-3,3	-2,5	0,7	2,7	-0,3
Nominální efektivní směnný kurz	<i>průměr 2010=100</i>	100,2	99,2	99,3	99,2	98	98	98	99
	<i>zhodnocení v %</i>	-3,2	-4,8	-4,5	-1,3	-2,3	-1,1	-0,9	-0,6
Reálný směnný kurz vůči EA12	<i>průměr 2010=100</i>	98,6	98,5	98,8	99	96	97	97	98
	<i>zhodnocení v %</i>	-2,1	-3,2	-2,8	-0,2	-2,4	-1,6	-1,9	-0,9
Reálný efektivní směnný kurz	<i>průměr 2010=100</i>	101,4	99,9	99,7
<i>(Eurostat, deflováno CPI, vůči 36 zemím)</i>	<i>zhodnocení v %</i>	-1,7	-3,3	-3,5

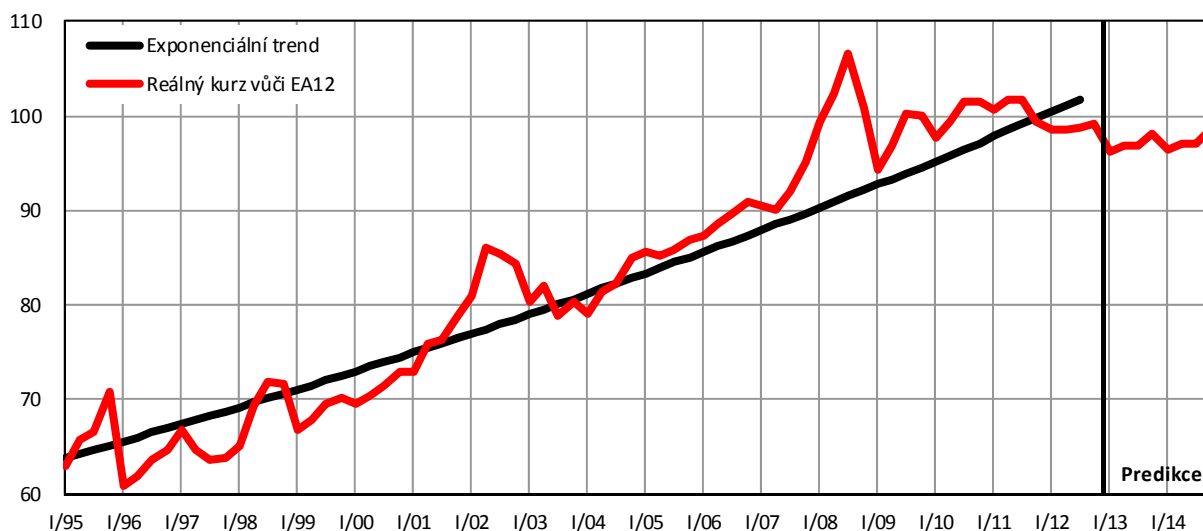
Graf A.4.2: Nominální směnné kurzy

čtvrtletní průměry, průměr 2010=100 (pravá osa)

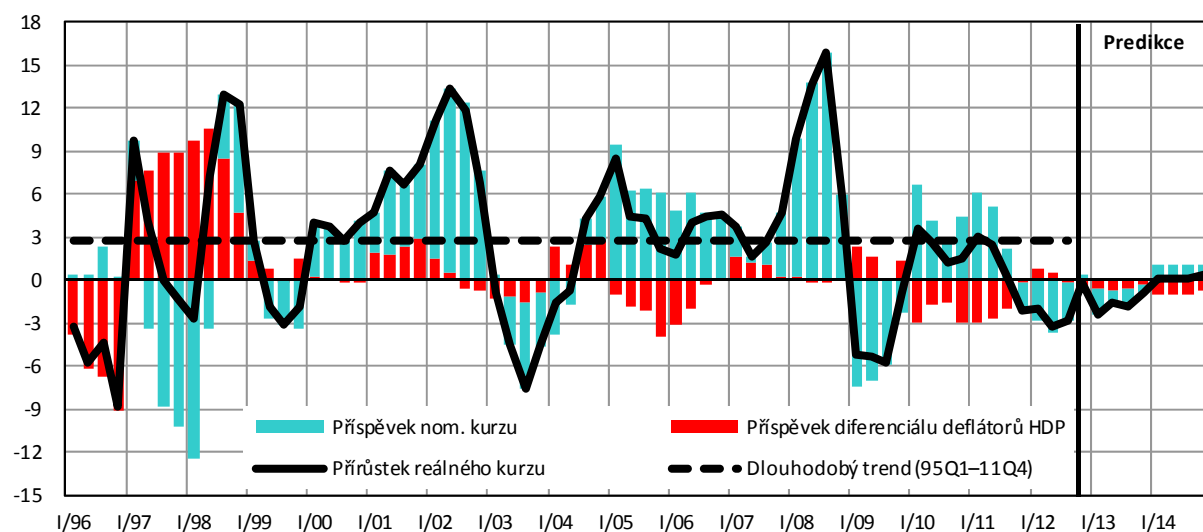
Graf A.4.3: Reálný směnný kurz vůči EA12

čtvrtletní průměry, deflováno deflátory HDP, růst indexů indikuje reálné zhodnocení, průměr 2010=100

Graf A.4.4: Reálný směnný kurz vůči EA12

rozklad meziročního přírůstku na příspěvek nominálního kurzu a diferencíálu deflátorů HDP, růst indikuje reálné zhodnocení, procentní body

A.5 Strukturální politiky

Podnikatelské prostředí

Dne 16. ledna 2013 schválila vláda novou **Strategii vlády v boji s korupcí na období let 2013 a 2014**. Materiál obsahuje analýzu vnímání korupce a jejích ekonomických dopadů, základní strategické směry boje proti korupci a seznam konkrétních protikorupčních opatření. Mezi deset prioritních úkolů, u nichž bude kladen největší důraz na jejich plnění, patří zákon o úřednících, zákon o střetu zájmů, zákon o svobodném přístupu k informacím, rozkrývání konečných vlastníků, ochrana oznamovatelů, finanční kontrola a audit, vlastnická politika státu, strategie a metodika veřejného nakupování, zákon o státním zastupitelství a protikorupční program.

Dne 30. ledna 2013 schválila vláda **Návrhy na řešení opatření k posílení konkurenceschopnosti a rozvoje podnikání v České republice z pohledu právních předpisů na ochranu životního prostředí**. Opatření v oblasti nakládání s odpady a ochrany přírody, krajiny a vod by měla snížit administrativní zátěž podnikatelů, zároveň by však neměla vést ke zhoršení ochrany životního prostředí či k porušení závazků vyplývajících z legislativy EU.

Informační a komunikační technologie

Dne 20. března 2013 schválila vláda **strategii Digitální Česko v. 2.0: Cesta k digitální ekonomice**, jež by měla přispět k rozvoji elektronických komunikací do roku 2020. Strategie podporuje rozvoj vysokorychlostního internetu, zvyšování dostupnosti a rozvoj digitálních služeb a posilování digitální gramotnosti a dovedností v oblasti informačních a komunikačních technologií.

Finanční trhy

S cílem zprůhlednit obchodní vztahy a omezit prostor pro možnou korupci schválila poslanecká sněmovna dne 19. února 2013 **zákon o zvýšení transparentnosti akciových společností**, jenž omezuje anonymní vlastnictví akcií na majitele. Akciovým společností s listinnými akciemi na majitele zákon ukládá povinnost zvolit si mezi různými prostředky transformace těchto akcií, a to fyzickou úschovou v bance, zaknihováním u centrálního bankéře či změnou akcie na jméno. Akcionáři držící listinné akcie na jméno pak budou

povinni zřídit si pro účely výplaty dividendy účet u bankovní instituce tak, aby bylo možné ověřit identifikaci akcionáře prováděnou samotnou společností, ale také sledovat tok dividend a jiných peněžitých plnění ve prospěch daného akcionáře.

Dne 25. února 2013 nabyla účinnosti **novela zákona o spotřebitelském úvěru**, jež posiluje postavení spotřebitelů. Nově může věřitel poskytnout spotřebitelský úvěr pouze v případě, že po posouzení úvěruschopnosti dlužníka s odbornou péčí bude zřejmé, že dlužník bude úvěr schopen splácet. Spotřebitel nyní může bez sankce a udání důvodu od smlouvy o zprostředkování spotřebitelského úvěru do 14 dnů od jejího uzavření odstoupit. Vzhledem k častému zneužívání je zakázáno používání směnek a šeků v souvislosti se spotřebitelskými úvěry. V neposlední řadě pak při nabízení, sjednávání nebo zprostředkování spotřebitelského úvěru není možné využívat telefonní čísla s vyšší než běžnou cenou.

Energetika a ochrana životního prostředí

Dne 19. března 2013 nabyla účinnosti **novela zákona o integrované prevenci**, která stanovuje pravidla pro povolování vymezených průmyslových a zemědělských zařízení. Novela posiluje důraz na využívání nejlepších dostupných technik, jež představují výrobní postupy nejvíce šetrné k životnímu prostředí s přihlédnutím k nákladům a přínosům. Současně upřesňuje podmínky pro udělování výjimek a zvyšuje důraz na ochranu půdy a podzemních vod.

Vzdělávání, věda a výzkum

Za účelem dalšího rozvoje odborného vzdělávání, zvýšení praktické uplatnitelnosti absolventů a posílení prestiže středního odborného školství v letech 2013 až 2016 schválila vláda dne 9. ledna 2013 **Návrh nových opatření na podporu odborného vzdělávání**. Opatření by měla vést ke zvýšení motivace žáků základních škol k výběru oborů středního vzdělání, zlepšení podmínek pro spolupráci škol, zřizovatelů škol a zaměstnavatelů, úpravám vzdělávacích programů i systému financování regionálního školství a v neposlední řadě také k vytvoření systému přípravy a získávání odborné kvalifikace pedagogických pracovníků.

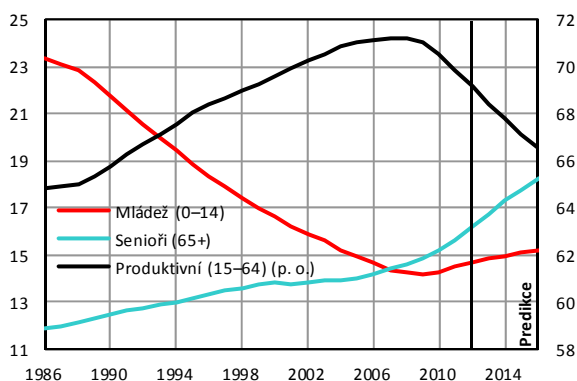
A.6 Demografie

V České republice žilo na počátku roku 2013 celkem 10,516 mil. lidí. Přírůstek populace v průběhu roku 2012 dosáhl pouze 11 tis. obyvatel, což bylo nejméně od roku 2004. Přirozený přírůstek populace byl víceméně nulový, veškerý nárůst populace jde tudíž na vrub kladnému saldu migrace, které se však meziročně snížilo o 8 tis. lidí. Ekonomická recese zřejmě výrazně snížila atraktivitu ČR pro migranty.

Nižší přírůstek obyvatel zahraničním stěhováním i nízká porodnost nás přiměly k tomu, že předpoklady o budoucím demografickém vývoji odvozujeme od **nízké varianty demografické projekce ČSÚ 2009**, na rozdíl od doposud používané varianty střední.

Graf A.6.1: **Věkové skupiny**

strukturní podíly v %

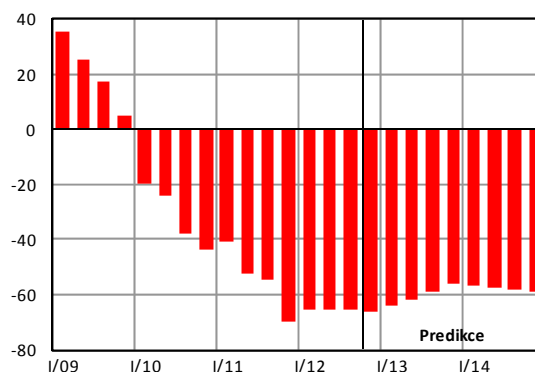

V rámci věkové struktury od roku 2008 razantně klesá, a nadále zřejmě bude klesat, podíl populace ve věku 15-64 let (viz Graf A.6.1). Spodní hranici této věkové kategorie překračují početně velmi slabé ročníky s datem narození koncem devadesátých let, zatímco populačně silná generace narozená v letech po skončení 2. světové války se postupně zařazuje mezi seniory. V absolutním vyjádření se populace v produktivním věku snižuje o téměř 70 tis. lidí ročně, v relativním vyjádření jde o pokles o 0,9 % (viz Graf A.6.2).

Ekonomické dopady této situace jsou podrobněji popsány v kapitole B.1.

Graf A.6.2: **Počet obyvatel ČR ve věku 15-64 let**

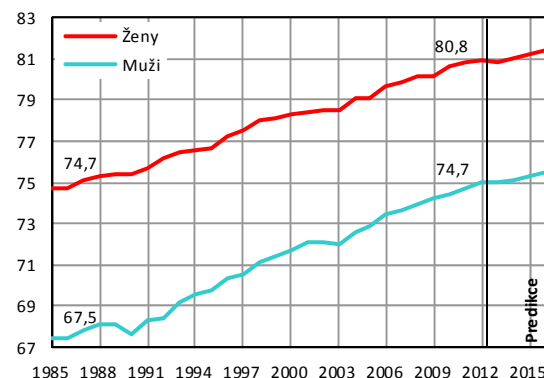
podle VŠPS, meziroční přírůstky na čtvrtletních průměrech v tis.

Naopak strukturní podíl obyvatel starších 64 let na celkové populaci na počátku roku 2012 dosáhl 16,2 % a do roku 2020 by se podle nízké varianty Demografické projekce ČSÚ měl zvýšit na více než 20 %. Počet i podíl seniorů v populaci tak v důsledku demografické struktury a dalšího pokračování intenzivního procesu prodlužování střední délky života výrazně roste.

Graf A.6.3: **Střední délka života**

v letech

V roce 2012 byla poprvé od roku 2003 zaznamenána stagnace počtu starobních důchodců. Domníváme se však, že šlo o jednorázovou záležitost, která kompenzovala bezprecedentní nárůst v roce 2011 (viz Graf A.6.5), kdy potenciální budoucí důchodci optimalizovali svůj odchod do důchodu při změně pravidel určování jeho výše.

Tabulka A.6.1: Demografie
v tis. osob

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
							<i>Predikce</i>	<i>Predikce</i>	<i>Výhled</i>	<i>Výhled</i>
Počet obyvatel k 1. 1.	10 287	10 381	10 468	10 507	10 487	10 505	10 516	10 532	10 545	10 557
<i>růst v %</i>	0,4	0,9	0,8	0,4	-0,2	0,2	0,1	0,2	0,1	0,1
Věkové skupiny k 1. 1.:										
(0–14)	1 480	1 477	1 480	1 494	1 522	1 541	1 560	1 573	1 592	1 608
<i>růst v %</i>	-1,5	-0,2	0,2	1,0	1,8	1,3	1,2	0,8	1,2	1,0
(15–64)	7 325	7 391	7 431	7 414	7 328	7 263	7 194	7 138	7 079	7 019
<i>růst v %</i>	0,4	0,9	0,5	-0,2	-1,2	-0,9	-0,9	-0,8	-0,8	-0,8
(65 a více)	1 482	1 513	1 556	1 599	1 637	1 701	1 763	1 821	1 874	1 930
<i>růst v %</i>	1,8	2,1	2,9	2,7	2,4	3,9	3,6	3,3	2,9	3,0
Starobní důchodci k 1. 1.¹⁾	2 024	2 061	2 102	2 147	2 260	2 340	2 341	2 370	2 398	2 424
<i>růst v %</i>	2,0	1,8	2,0	2,1	.	3,5	0,1	1,2	1,2	1,1
Míry závislosti k 1. 1. (v %):										
Demografická²⁾	20,2	20,5	20,9	21,6	22,3	23,4	24,5	25,5	26,5	27,5
Podle platné legislativy³⁾	35,8	35,9	36,1	36,6	37,4	37,8	38,0	38,3	38,8	39,3
Efektivní míra závislosti⁴⁾	41,6	41,5	41,8	43,6	45,9	47,9	47,6	48,4	48,9	49,4
Úhrnná plodnost⁵⁾	1,438	1,497	1,492	1,493	1,427	1,45	1,49	1,50	1,50	1,51
Přírůstek populace	94	86	39	-20	19	11	16	14	11	9
Přirozený přírůstek	10	15	11	10	2	0	1	-1	-4	-6
Živě narození	115	120	118	117	109	109	110	108	106	104
Zemřelí	105	105	107	107	107	108	109	109	110	110
Saldo migrace	84	72	28	16	17	10	15	15	15	15
Imigrace	104	78	40	31	23	30
Emigrace	21	6	12	15	6	20
Nedopočet při sčítání lidu	x	x	x	-46	x	x	x	x	x	x

Údaje se týkají obyvatel, kteří mají na území ČR trvalé bydliště, a to bez ohledu na jejich státní občanství.

¹⁾ V roce 2010 došlo ke změně definice ukazatele. Invalidní důchodci nad 64 let byli převedeni na starobní důchod. Na druhé straně byli vyřazeni důchodci v kompetenci ministerstev vnitra, obrany a spravedlnosti. V důsledku toho není časová řada mezi roky 2010 a 2011 srovnatelná.

²⁾ Poměr počtu obyvatel v seniorském věku (nad 64 let) k počtu obyvatel v produktivním věku – nezohledňuje tedy prodlužování věku odchodu do důchodu.

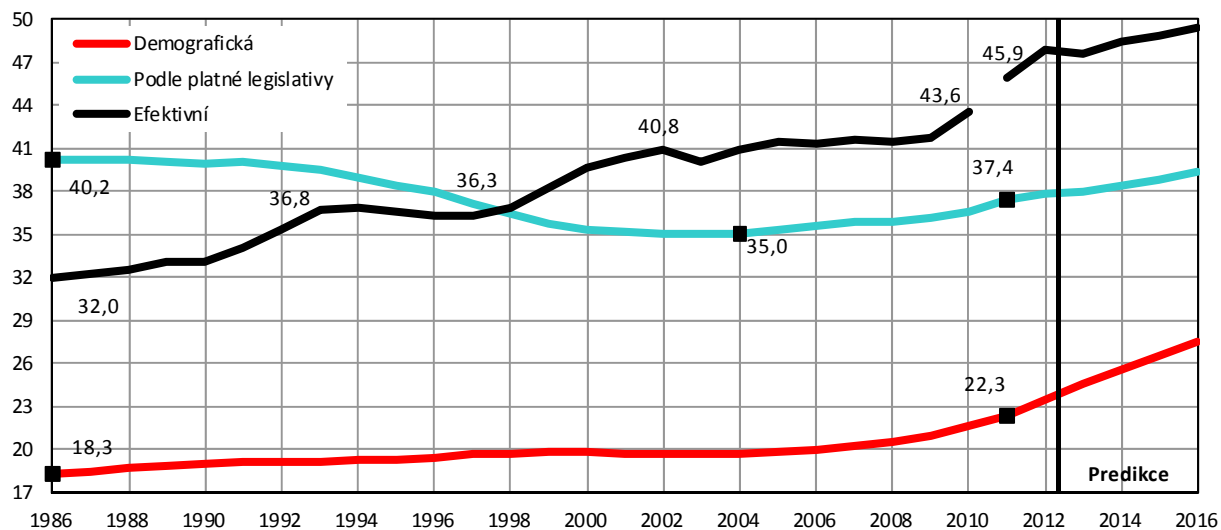
³⁾ Poměr počtu obyvatel v důchodovém věku podle platné legislativy k počtu ostatních obyvatel nad 14 let.

⁴⁾ Poměr počtu vyplácených starobních důchodů k počtu zaměstnaných (rovněž viz poznámka č. 1).

⁵⁾ Počet živě narozených dětí připadajících na 1 ženu, pokud by po celé její reprodukční období zůstala její plodnost stejná jako v uvedeném roce. Pro udržení dlouhodobé stabilní populace by měl tento ukazatel v podmínkách ČR dosahovat hodnoty cca 2,04.

Graf A.6.4: Míry závislosti

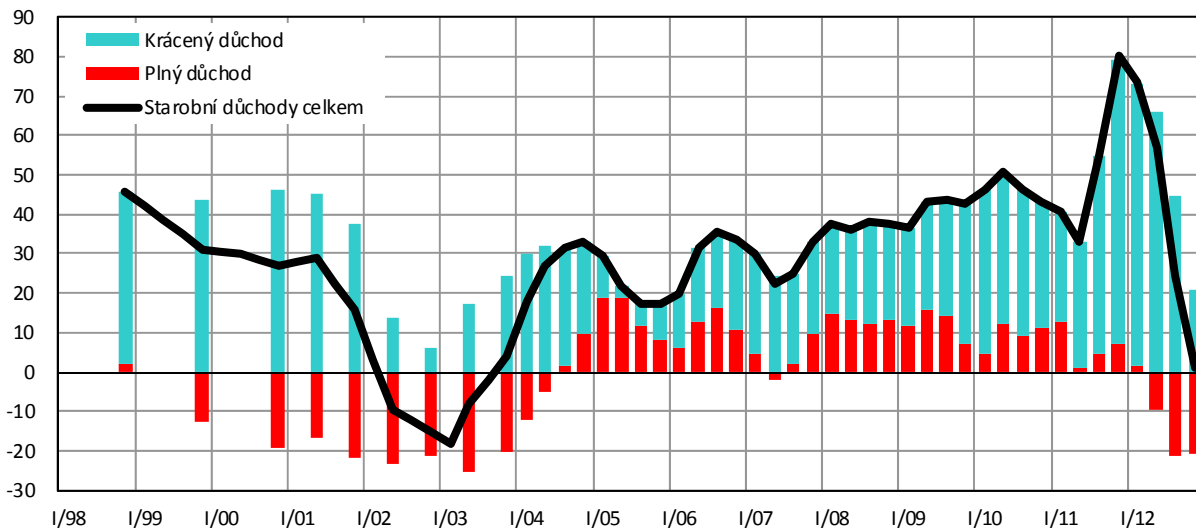
v %

Pozn.: Definice ukazatelů a diskontinuita mezi rokem 2010 a 2011 viz poznámky k tabulce A.6.1

Graf A.6.5: Starobní důchodci

absolutní meziroční přírůstky v tis. osob ke konci období, pouze důchody v kompetenci ČSSZ

Pozn.: Není zachycen převod invalidních důchodů na starobní důchody u osob starších 64 let od roku 2011.